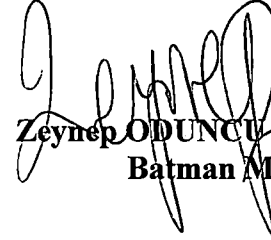

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22471

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.01.2025

Zeynep ODUNCU KUTEVİ
Batman Milletvekili

Cezaevlerinde uygulanan sevk politikalarının, mahpusların cezalarını adeta iki katına çıkaran bir yönetime dönüştüğü görülmektedir. Tutuklu veya hükümlülerin, ailelerinden yüzlerce kilometre uzaklıktaki cezaevlerine gönderilmeleri, yalnızca mahpusları değil, aynı zamanda ailelerini de cezalandırmaktadır. Bu durum, uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınan temel insan haklarına aykırı olduğu gibi, toplumsal vicdanı da derinden yaralamaktadır.

Mahpusların ailelerinden uzak cezaevlerine sevk edilmeleri, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 3. Maddesinde düzenlenen infaz rejiminin temel amacına da ters düşmektedir. Aile bağlarının korunması ve mahpusun sosyal destek sistemine erişimi gibi en kritik unsurlarından biridir. Buna karşın, mevcut uygulamalar mahpusları yalnızlaştırmakta, aile bağlarını koparmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 9 Aralık 1988 tarihli ve 43/173 sayılı kararıyla kabul edilen "Herhangi Bir Şekilde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunmasına İlişkin Prensipler Bütünü"nün 19. ve 20. maddelerinde, tutulan veya hapsedilen kişilerin aileleriyle iletişim kurma haklarına ve mümkün olan en yakın cezaevinde tutulmalarına özel olarak vurgu yapılmıştır. Bu uluslararası yükümlülükler, Türkiye'nin de taraf olduğu sözleşmeler çerçevesinde bağlayıcı niteliktedir. Ancak, ailelerin ikametgahlarına yakın cezaevlerine sevk taleplerinin keyfi olarak reddedilmesi ve mahpusların ailelerinden uzak yerlerde tutulması, bu temel prensipleri ihlal etmektedir.

Sevk politikalarının aileler üzerindeki ekonomik ve psikolojik yükü de göz ardı edilemez. Zaten zor ekonomik koşullarda yaşayan aileler, uzak mesafelerdeki cezaevlerine seyahat etmek için ek maliyetlere katlanmak zorunda kalmakta, bu da aile içi destek mekanizmalarını daha da zayıflatmaktadır. Çalışan aile üyeleri izin alamamakta, yaşlı veya dezavantajlı yakınlar ise uzun yolculukları göze alamamaktadır. Dolayısıyla, bu uygulamalar yalnızca mahpusların değil, aynı zamanda ailelerinin de yaşamını derinden etkilemektedir.

Mevcut sevk uygulamalarının gözden geçirilmesi, aileye yakın cezaevlerinde bulundurulmayı temel alan yapısal bir düzenleme yapılması elzemdir.

Bu bağlamda,

22471

- 1- Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, mahpusların ailelerine yakın cezaevlerinde tutulmasını öngörmektedir. Ailelerin ikametgahlarına yakın cezaevlerine sevk taleplerinin keyfi olarak reddedilmesinin gerekçesi nedir?
- 2- Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 3. maddesi, infaz rejiminin temel amacının mahpusların sosyal bağlarını korumak olduğunu belirtmektedir. Uygulanan sevk politikalarının bu maddeye açıkça aykırı olduğu düşünüldüğünde, Bakanlığınız bu durumu düzeltmek için hangi adımları atmayı planlamaktadır?
- 3- Uzak cezaevlerine yapılan sevklerin, mahpusların aile bağlarını kopardığı açıkça ortadayken, bu uygulamanın devam ettirilmesinin gerekçesi nedir?
- 4- Ailelerin ekonomik koşullarını zorlayan ve psikolojik yükler getiren bu uygulamalar hakkında Bakanlığınızın bir etki analizi yapıp yapmadığı, yaptıysa sonuçlarının ne olduğu açıklanabilir mi?
- 5- Mahpusların ailelerinden yüzlerce kilometre uzak cezaevlerine gönderilmelerinin ailelerin ziyaret sıklığını azalttığı ve ekonomik olarak yıpratıldığı göz önüne alındığında, bu maliyetleri azaltacak bir çözüm planınız var mı?
- 6- Yaşlı ve dezavantajlı aile bireylerinin uzun mesafeli cezaevi ziyaretlerini gerçekleştirmekte zorlandığı biliniyorken, bu zorlukların giderilmesi noktasında bakanlığınızın ne tür çalışmaları bulunmaktadır?
- 7- Aileye yakın bir cezaevine sevk talebinin reddedilmesi durumunda, bu red kararının gerekçelerinin detaylı ve şeffaf bir şekilde açıklanması için bir mekanizma oluşturulması planlanmakta mıdır?
- 8- Birleşmiş Milletler'in 19. ve 20. maddelerinde güvence altına alınan mahpusların aileleriyle iletişim hakkının ihlal edilmesi, Türkiye'nin uluslararası yükümlülüklerini nasıl etkiliyor? Bu durumu düzeltmek için adımlar atılacak mı?
- 9- Mevcut sevk politikalarının gözden geçirilmesi ve aileye yakın cezaevinde bulundurulmayı temel alan bir düzenleme yapılması için somut bir takvim belirlemeyi düşünüyor musunuz?
- 10- 2015-2024 yılları arasında aileye yakın bir cezaevine sevk talebinde bulunup bu talebi reddedilen mahpus sayısı kaçtır? Bu red kararlarının gerekçeleri nelerdir ve bu süre zarfında bu konuda yapılan başvurulara ilişkin bir veri analizi yapılmış mıdır?